

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Закону України «Про внесення змін до статей 3, 8 та 35¹ Основ законодавства України про охорону здоров'я»

1. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Проект Закону України «Про внесення змін до статей 3, 8 та 35¹ Основ законодавства України про охорону здоров'я» підготовлено Міністерством охорони здоров'я. Запропоновані зміни було розроблено з метою реалізації Концепції реформи фінансування системи охорони здоров'я України, затвердженої розпорядження Кабінетом Міністрів України від 30 листопада 2016 року № 1013-р та дотримання державної політики децентралізації.

Загальною метою реформи є створення та запровадження нової моделі фінансування, яка передбачає чіткі та прозорі гарантії держави щодо обсягу безоплатної медичної допомоги, кращий фінансовий захист громадян у випадку хвороби, ефективний та справедливий розподіл публічних коштів та скорочення неформальних платежів, створення стимулів до поліпшення якості медичної допомоги, що надається населенню державними та комунальними закладами охорони здоров'я, та підвищення ефективності процесу її надання.

Концепція передбачає, що одним із принципів реалізації нової моделі фінансування, в тому числі на рівні первинної медичної допомоги, повинна стати конкуренція постачальників медичної допомоги, яка створить мотивацію надавати більш якісні послуги, впроваджувати науково обґрунтовані та економічно ефективні методи роботи, забезпечувати дотримання клінічних протоколів та професійних стандартів. З цією метою необхідно залучити до надання медичної допомоги за рахунок бюджетних коштів заклади охорони здоров'я усіх форм власності і забезпечити можливість оплати їх діяльності на основі єдиних, прозорих механізмів, що враховують об'єктивні показники результатів роботи. Зокрема, для оплати послуг первинної медичної допомоги планується запровадження оплати на основі єдиного тарифу за первинне медико-санітарне обслуговування однієї людини, яка уклала з сімейним лікарем відповідний договір.

Чинна редакція Закону України «Про основи законодавства України про охорону здоров'я» (Стаття 35¹) передбачає надання первинної медичної допомоги вкрай обмеженим колом суб'єктів, а саме: центрами первинної медичної (медико-санітарної) допомоги, які є закладами охорони здоров'я, а також лікарями загальної практики - сімейними лікарями, які провадять господарську діяльність з медичної практики як фізичні особи - підприємці та можуть перебувати з цими закладами охорони здоров'я у цивільно-правових

відносинах. Це становить перешкоду для запровадження конкурентних відносин в сфері надання первинної медичної допомоги та відповідного підвищення рівня вмотивованості медичних працівників.

Крім того, чинна редакція Закону України «Про основи законодавства України про охорону здоров'я» (Стаття 8) передбачає, що безоплатне надання первинної медичної допомоги гарантується громадянам державою лише у разі отримання таких послуг у комунальних та державних закладах охорони здоров'я. Це виключає можливість залучення до надання послуг за бюджетні кошти закладів охорони здоров'я приватної форми власності, а також медичних працівників, які провадять господарську діяльність з медичної практики як фізичні особи – підприємці і функціонують як самостійні суб'єкти надання первинної медичної допомоги, не перебуваючи у цивільно-правових відносинах із закладами охорони здоров'я.

Також, в діючому законодавстві відсутнє визначення медичної допомоги, тому можуть виникнути суперечності з приводу того чи може Національна служба здоров'я України закуповувати медичне обслуговування чи медичну допомогу.

2. Мета і шляхи її досягнення

Запропоновані зміни створять умови для реалізації нової моделі фінансування медичних послуг на первинному рівні та нададуть можливість громадам утворити власну мережу суб'єктів надання первинної медичної допомоги.

Пропоновані зміни дозволять розширити коло суб'єктів надання первинної медичної допомоги, в тому числі включити до нього надавачів первинної медичної допомоги усіх форм власності.

Пропоновані зміни також дозволять забезпечити можливість безоплатного отримання громадянами первинної медичної допомоги в закладах охорони здоров'я приватної форми власності, а також у медичних працівників, які провадять господарську діяльність з медичної практики як фізичні особи – підприємці і функціонують як самостійні суб'єкти надання первинної медичної допомоги, не перебуваючи у цивільно-правових відносинах із закладами охорони здоров'я, у разі фінансування таких надавачів первинної медичної допомоги через відповідні бюджетні програми.

Пропоновані зміни дозволять визначити, що саме послугу з медичного обслуговування населення буде закуповувати Національна служба здоров'я України.

3. Правові аспекти

Основи законодавства України про охорону здоров'я

Концепція реформи фінансування системи охорони здоров'я, схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2016 р. №1013-р,

Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад»;

Бюджетний кодекс України;

Цивільний кодекс України;

4. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проекту акта не потребуватиме додаткових витрат і кадрового забезпечення.

Крім того, реалізація проекту акта уможливить запровадження нової моделі фінансування первинної медичної допомоги, що дозволить значно підвищити ефективність використання бюджетних коштів.

5. Позиція заінтересованих органів

Проект постанови потребує погодження з Міністерством економічного розвитку і торгівлі України, Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Міністерством фінансів України, Міністерством соціальної політики України, Асоціацією міст України.

Проект постанови потребує проведення правової експертизи у Міністерстві юстиції України.

6. Регіональний аспект

Прийняття та реалізація Закону України «Про внесення змін до статей 3, 8 та 35¹ Основ законодавства України про охорону здоров'я» позитивно впливатиме на розвиток адміністративно-територіальних одиниць.

Наразі основними надавачами первинної медичної допомоги є центри первинної медичної (медико-санітарної допомоги) первинної медичної

допомоги, більшість яких розташовані в районних центрах. Це перешкоджає багатьом об'єднаним територіальним громадам активно і самостійно розвивати первинну медичну допомогу на своїй території. Створення можливості надання первинної медичної суб'єктами будь-якої форми власності, в тому числі фізичними-особами підприємцями, дозволить таким громадам утворити власну мережу суб'єктів надання первинної медичної допомоги і розвивати її згідно з потребами місцевих мешканців.

В містах, що мають відносно розвинену мережу надавачів первинної медичної допомоги, створення можливості для функціонування відповідних закладів охорони здоров'я та самостійних фізичних осіб – підприємців у якості окремих суб'єктів господарювання сприятиме посиленню конкуренції між ними, підвищенню якості послуг.

6-1. Запобігання дискримінації

У проекті Закону України «Про внесення змін до статей 3, 8 та 35¹ Основ законодавства України про охорону здоров'я» відсутні положення, що містять ознаки дискримінації. Навпаки, реалізація пропонованого акту дозволить значно збільшити доступ до медичних послуг єдиного рівня якості для кожного громадянина незалежно від рівня його забезпеченості, місця проживання чи соціальних обставин.

7. Запобігання корупції

Реалізація проекту Закону України не містить ризиків вчинення корупційних правопорушень.

8. Громадське обговорення

Проект Закону України розміщено на офіційному сайті Міністерства охорони здоров'я.

Підходи, запропоновані в проекті Закону України, були обговорені з громадськістю шляхом проведення тематичних зустрічей, презентацій на тематичних заходах. Зокрема, пропозиції, що містяться в проекті Закону України були обговорені з головами управлінь охорони здоров'я всіх регіонів України на нараді, проведеній Міністерством охорони здоров'я в грудні 2016 р. Відповідні підходи також обговорювались з Асоціацією міст України.

У разі необхідності Міністерство охорони здоров'я надаватиме зацікавленим сторонам відповідні консультації.

9. Позиція соціальних партнерів

Проект постанови потребує погодження з Спільним представницьким органом сторони роботодавців на національному рівні та Спільним представницьким органом репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні.

Проект постанови не має окремого впливу на громадян з інвалідністю.

10. Оцінка регуляторного впливу

Проект Закону України не є регуляторним актом.

10-1. Вплив реалізації акта на ринок праці

В результаті реалізації Закону України «Про внесення змін до статей 3, 8 та 35¹ Основ законодавства України про охорону здоров'я» будуть створені максимально сприятливі умови для роботи медичних працівників, залучених в процес надання первинної медичної допомоги, зокрема лікарів загальної практики - сімейних лікарів. Збільшення конкуренції серед суб'єктів надання первинної медичної допомоги збільшить мобільність трудових ресурсів в цій сфері і створить можливості організації нових робочих місць.

11. Прогноз результатів

Прийняття проекту Закону України сприятиме:

поліпшенню якості первинної медичної допомоги та посилення її ролі в системі охорони здоров'я;

збільшенню ефективності використання бюджетних коштів;

зміцненню ролі місцевого самоврядування, зокрема об'єднаних територіальних громад, в розвитку первинної медичної допомоги;

зростання рівня доходів медичних працівників первинної ланки;

зростання рівня задоволеності населення вітчизняною системою охорони здоров'я.

**В.о. Міністра охорони здоров'я
України**

Уляна Супрун